

Heðin Mortensen, Eli Lassen og Jóannes Petersen, sum hvør í sínum lagi greiddu frá um framtíðar havnaútbyggingar í Føroyum á palli í Fólkinginum. Mynd Jan Müller/oljan.fo

Føroyar sum tænastudepil í Norðuratlantshavi

Jan Müller

21.04.2015 - 12:00

[Oljan.fo](http://oljan.fo)

Jan Müller, Christiansborg.

Landstingsalurin í danska fólkinginum á Christiansborg varð fullur, tá fyrsta ráðstevnan av sínum slag um Arktis og londini í Ríkisfelagsskapinum varð hildin á Borgini seinnapartin mánadagin. Umleið 150 umboð fyri fyrirtøkur og stovnar úr øllum pørtum av Ríkinum umframt umboð fyri fleiri útlenskar sendistovur høvdu leitað sær til tiltakið, sum arktiski arbeiðsbólkurin á Fólkingi hevði tikið stig til. Tað er neyvan ov nógv sagt, at Føroyar vóru í fokus á hesum tiltakinum, so nógva umrøðu fingur spurningar, sum viðvíkja Føroyum. Og her vóru framtíðar havnaútbyggingar sera ovarliga á breddanum. Hóast tað ikki var

ætlanin, at umrøddu havnaútbyggingar í Føroyum skuldu fylla so nógv, so varð kortini greitt, at milliarda íløgur í infrastruktur, líka mikið hvar í Ríkinum talan er um, vekja stóran ans og áhuga, eisini og kanska ikki minst í arktiskum høpi, nú londini á siglingarleiðini til og frá Arktis, Grønland, Ísland og Føroyar vilja hava lut í køkuni - vaksandi skipaferðsluni og í tí sambandi móguleikanum at bjóða seg fram sum tænastráðgjafar. Og her vilja Føroyar eftir øllum at døma ikki vera eftirbátur. Føroyar ynskja avgjørt at gerast til tænastráðgjafar í Norðuratlantshavi. Tað kom so eisini væl til sjóndar á Fólkatæningi mánadagin.

Og sætt at siga, so fingur umrøddu havnaútbyggingar nógv umrøðu, tí ikki færri enn trýggir av teimum fimm føroysku ráðgjafarum høvdu fingið til uppgávu at greiða frá júst hesum útbyggingum, nevniliga Heðin Mortensen, borgarstjóri í Tórshavnar kommunu, Eli Lassen, stjóri í Atlantic Supply Base, sum liggur í Runavíkar kommunu og Jóannes Petersen, arkitektur. Teir umrøddu ávikavist stóru havnaútbyggingina í Tórshavn, móguligar framtíðar útbyggingar á Skálafjørðinum og nýggjastu verkætlanina Airport 19, sum snýr seg um at byggja eina oyggj at hýsa bæði altjóða floghavn og atløgubryggju og havnafasilitetir.

Mest íløgiliga av hesum trimum verkætlanum var útbyggingin av Tórshavnar havn fyri fleiri hundrað mill. kr. Heðin Mortensen varð eins eldhugaður og vísur í síni sak um hesa útbygging sum hann hevur verið tað alla tíðina. Nú var pallurin bara ein annar. Og hann endurtók, at Tórshavn sum høvuðsstaður Føroya hevur brúk fyri eini størri havn rætt og slætt fyri at kunna yvirliva og menna seg. Og so fingur grønlandsku og donsku áhoyrarnir alla søguna, sum flestu føroyingar kenna so væl, nevniliga eina havnaútbygging, sum fer av bakkastorkki í næsta ár og sum fer at standa liðug í 2019. Ein nútímans havn og tænastráðgjafar, sum skal tryggja høvuðsstaðnum tann vøxtur, sum aftur skal skapa tilverugrundarlagið hjá komandi ættarliðum og ikki minst vera við til at fáa ungdómin og tey útbúnu at koma heimaftur og stóðast her. Hann sá stórar móguleikar fyri Føroyar og Tórshavn við tí vaksandi skipaferðsluni í Norðuratlantshavi og helt fyri, at ein tænastráðgjafar í Tórshavn kundi gerast eitt nýtt Rotterdam í Atlantshavi.

Her var heldur eingin slingur í valsinum. Borgarstjórin gjørdi púra greitt, at havnaútbyggingin fer at verða framd og segði hann um somu tíð, at Tórshavnar kommunu ætlar sær eisini at arbeiða saman við Runavíkar kommunu, sum eisini hevur stórar havnaútbyggingar á tekniborðinum. Hann helt fyri, at tann tungi parturin av framtíðar frálendsvinnuni við eitt nú umvæling av boripallum ol. sjálvandi hoyrir heima á Skálafjørðinum, meðan aðrar offshoretænastráðgjafar eisini kunnu veitast frá nýggju havnini í Havn.

Tað var so Eli Lassen, stjóri í Oljuhavnini í Runavík, sum greiddi frá tí nógvum virkseminum, ið hevði verið á Skálafjørðinum síðani fyrstu boringarnar í 2001. Hann duldi ikki fyri, at Skálafjørðurin sum náúrhavn átti nógv av teimum eginleikum, sum eru ein partur av einum framtíðar tænastráðgjafari, ið veitir vøkur og tænastráðgjafar til bæði núverandi vinnur men sum eisini hóskar væl til framtíðar krøvini til atløgupláss og havnafasilitetir í eini Arktiskari framtíð, har siglingin til og frá Arktis fer at vaksa. Hann vísti á, at danska fyrirtøkan Rambøll saman við Runavíkar kommunu nøkur ár herfyri gjørdi uppskot til eina

havnaútbyggingarætlan á fjørðinum, sum fevnr um meira enn 500.000 fermetrar av øki og 3 kilometrar av atløgusíðu og samanbar hetta við ætlaðu útbyggingina í Havn, sum "bara" er uppá góðar 200.000 fermetrar.

Men meðan Heðin Mortensen kundi vátta, at teirra útbygging verður fíggað av kommununi, so eru tøl enn ikki sett á møguligar framtíðar útbyggingar á Skálafjørðinum.

Triðja stóra havnaprojektið, sum kunnað varð um í Landstingssalinum, var Airport 19, sum enn er eitt slag av "science fiction" projekti, tí tað verður mettt at kosta einar 5,5 mia. kr. Og enn hevur eingin sagt seg vilja fígga tað. Hinvegin helt Sjúrdur Skaale, sum leiddi fundin, at tað er eisini gott at hava stórar og øðrvísi tankar, tá tað um framtíðina ræður.

Tað er greitt, at hóast tað vóru relatiórnirnar til broytta framtíðar Arktis, sum varð høvuðsevnið, so fingur júst umrøddu havnaútbyggingar í Føroyum lutvíst nógv pláss og umrøðu.

Í hesum sambandi fingur grønlandingar eisini móguleika at greiða frá stóru útbyggingini av havnini í Nuuk.

Evnini á ráðstevnuni vóru shipping og ferðavinna í Norðuratlantshavi í kjalarvørrinum á veðurlagsbroytingunum í Arktis. Vit fara í seinni greinum at koma inn á eitt nú ferðavinnuna.

